

Результати самооцінювання закладу за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» (Ельвіра Ліман)

На виконання Закону України «Про освіту», відповідно до наказу з метою забезпечення дієвої реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти, вдосконалення системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, було проведено самооцінювання роботи колективу за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти».

З метою організації чіткої роботи для здійснення самоаналізу створено робочу групу у складі:

(члени робочої групи).

Також було залучено учителів-предметників, представників учнівського самоврядування та батьків здобувачів освіти. Робоча група вивчала питання відповідно до рекомендацій «Абетки для директора».

Опитування було проведено серед учителів, учнів 9-11 класів і їх батьків. Робочою групою здійснено аналіз результатів опитування, вивчено документацію, інформаційних стендів критеріїв оцінювання, проведено співбесіди, переглянуто портфоліо, зошити спостережень (НУШ), індивідуальні програми розвитку учнів з ООП.

Розбудова системи оцінювання здобувачів освіти в Коропській ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Т. Г. Шевченка, відповідно до «Абетки директора», освітньої програми школи спрямована на :

- реалізацію особистісно орієнтованого та компетентнісного підходу;
- врахування психофізичного розвитку дітей;
- визначенні чітких і зрозумілих вимог до навчальних досягнень;
- заохочення учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;
- розвиток в учнів впевненості у своїх здібностях і можливостях;
- використання самооцінювання і взаємооцінювання як важливого елементу навчальної діяльності.

Відповідно до законодавства, педагоги школи використовують різні форми оцінювання: усне (індивідуальне, групове, фронтальне опитування); письмове (діагностичні, самостійні, контрольні роботи, тести); цифрове (тестування в електронному форматі з використанням різних платформ); графічне (робота з схемами, контурними картами); практичне (дослідження, проєкти, лабораторні роботи тощо).

Аналіз результатів опитування, яке було здійснено для проведення самооцінювання діяльності закладу, наведено нижче (згідно з рекомендаціями посібника «Абетка для директора»).

Критерії оцінювання системи оцінювання здобувачів освіти

ДОДАТОК 1. Критерії оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Напрямок оцінювання	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
2. Система оцінювання учнів	2.1. Наявність системи оцінювання результатів навчання учнів, яка забезпечує справедливе, неупереджене, об'єктивне та добросовісне оцінювання	2.1.1. Учні отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1.1. У закладі оприлюднено критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1.1. Вивчення документів, спостереження, опитування
			2.1.1.2. Частина учнів, які в закладі освіти отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1.2. Опитування
		2.1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентісного підходу до навчання	2.1.2.1. Частина педагогічних працівників, які застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентісного підходу	2.1.2.1. Спостереження
			2.1.3. Учні вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним	2.1.3.1. Опитування

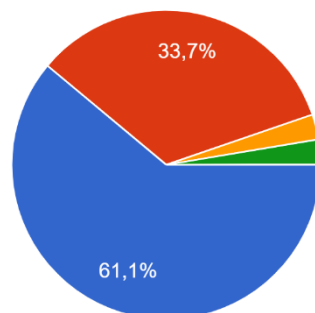
Напрямок оцінювання	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
2.2. Систематичне відстеження результатів навчання кожного учня та надання йому (за потреби) підтримки в освітньому процесі		2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання учнів	2.2.1.1. У закладі освіти систематично проводяться відстеження результатів навчання здобувачів освіти	2.2.1.1. Вивчення документів, опитування
		2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формування оцінювання	2.2.2.1. За результатами відстеження здійснюється аналіз результатів навчання учнів, ухвалюються рішення щодо їх коригування	2.2.2.1. Опитування
2.3. Сприйнятність системи оцінювання на формування в учнів відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання		2.3.1. Заклад освіти сприяє формуванню в учнів відповідального ставлення до результатів навчання	2.3.1.1. Педагогічні працівники надають учням необхідну допомогу в навчальній діяльності	2.3.1.1. Опитування
			2.3.1.2. Частина учнів, які відповідально ставляться до процесу навчання, оволоділи освітньою програмою	2.3.1.2. Опитування, спостереження
		2.3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання учнів	2.3.2.1. Педагогічні працівники в системі оцінювання результатів навчання використовують прийоми самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	2.3.2.1. Спостереження, опитування

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання учнів оприлюднено у різних формах (на сайті, паперовий варіант у папках учителів для використання на уроках, інформаційні стенди).

61,1% опитаних здобувачів освіти відзначають, що отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів 33,7% учнів зазначили, що отримують їх, але тільки у разі звернення до вчителя.

22. Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень?

190 відповідей

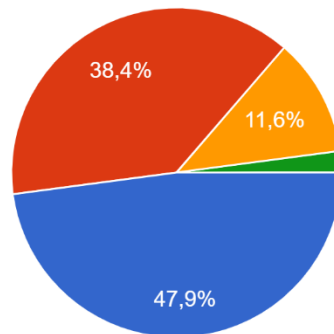

- Так, отримую
- Так, отримую, але тільки у разі звернення до вчителя
- Не отримую, навіть у разі звернення до вчителя, користуюсь інформацією з офіційних джерел
- Не отримую

47,9% здобувачів освіти відзначають, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що можна отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання завжди її обґрунтовують. 38,4 % відзначають, що вчителі в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, а аргументують оцінку лише на прохання учня. 11,6% учнів відповіли, що вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання, не завжди аргументують оцінку, навіть на їх прохання.

24. Наскільки доступно вчителі пояснюють аргументують виставлення оцінок?

190 відповідей

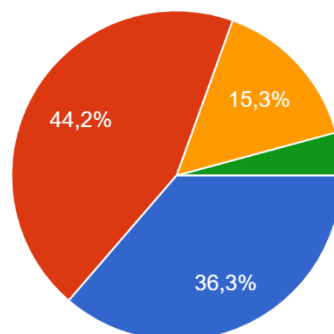

- Вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що я можу отримати ту чи іншу оцінку, а після о...
- Вчителі, в переважній більшості пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на моє п...
- Вчителі дуже рідко попередню пояснюють вимоги до оцінювання, н...
- Вчителі ніколи не пояснюють вимоги до оцінювання, відмовляються обґр...

Також учні зазначили, що їхня думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків: 36,3% - так, з більшості предметів; 44,2%- враховується з окремих навчальних предметів. Разом 80,5%.

29. Ваша думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків?

190 відповідей

- Так, завжди і в повній мірі враховується
- Враховується з окремих предметів
- Більше вчителів нав'язують свою думку як єдино правильну
- У школі думка учнів практично не враховується

Переважна кількість учнів зазначила, що отримують зворотній зв'язок від учителів щодо свого навчання шляхом аргументації та пояснення виставлення оцінок, аналізу допущених помилок, визначення шляхів покращення результатів навчання, заохочення до подальшого навчання. Але є учні, які отримують зворотній зв'язок лише від окремих учителів та не отримують взагалі.

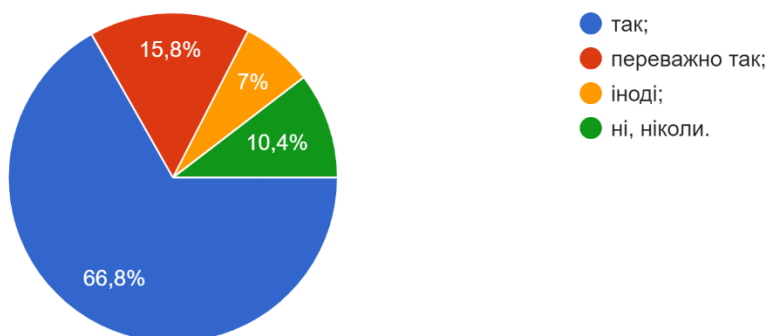
26. В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від вчителів щодо Вашого навчання:

66,8% опитаних батьків засвідчили, що отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень.

6. Чи отримали ви інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів?

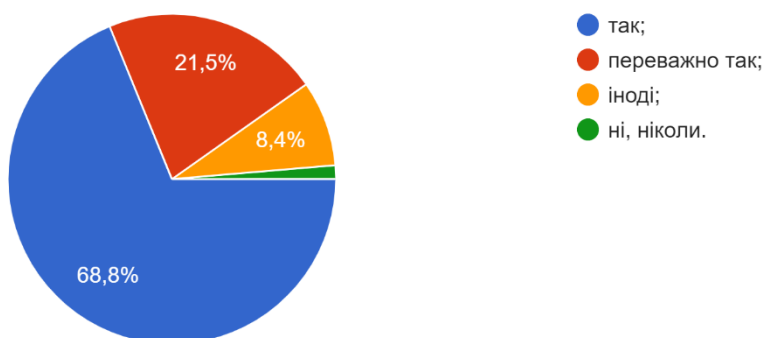
298 відповідей

68,8% вказали, що отримують зворотній зв'язок з учителями, 21,5%-переважно так; 8,4% - іноді.

7. Чи забезпечують педагоги закладу освіти зворотній зв'язок із Вами?

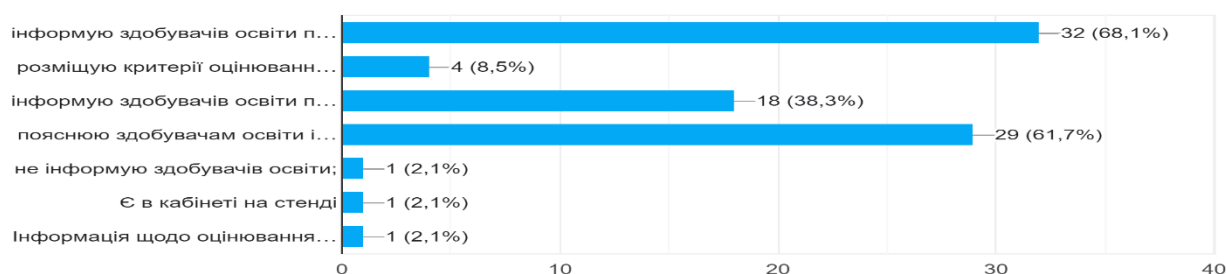
298 відповідей

68,1% учителів зазначили, що інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року; 38,3% - перед виконанням роботи; 61,7%-пояснює індивідуально. 8, 5% розміщують на вебсайті, або на платформі закладу освіти.

10. Як здобувачі освіти дізнаються про критерії, за якими Ви оцінюєте їхні навчальні досягнення? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

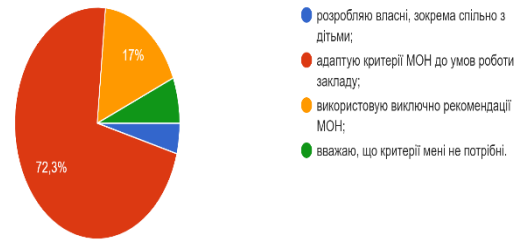
47 відповідей

Також ними зазначено, що для комунікації з батьками вони використовують батьківські збори (72,3%), індивідуальне спілкування (100%).

Педагоги адаптують критерії МОН до умов роботи закладу – 72,3%, 17% використовують виключно рекомендації МОН, 6,4% вважають, що критерії їм не потрібні, розробляють власні, зокрема разом із дітьми – 4,3%.

9. Які критерії оцінювання Ви використовуєте для предмета (предметів), які викладаєте?
47 відповідей

2.1.2. Система оцінювання в закладі сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання.

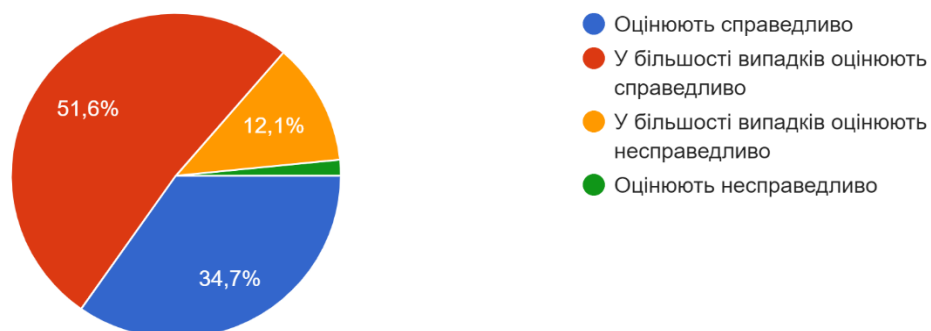
Основний підхід педагогічного колективу, на якому ґрунтується оцінювання - компетентнісний, який передбачає позитивне оцінювання досягнень учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль дитини та ґрунтуються на вмінні учня аргументувати і висловлювати свою думку. Переважна більшість учнів зазначила під час опитування, що учителі їх підтримують, вірять у їх успіхи, поважають, допомагають на їх прохання.

2.1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання справедливим і об'єктивним.

34,7% здобувачів освіти вважають оцінювання результатів їхнього навчання в закладі освіти справедливим і об'єктивним. Ще 51,6% здобувачів освіти вважають, що вчителі у більшості випадків оцінюють справедливо. Разом 86,3%

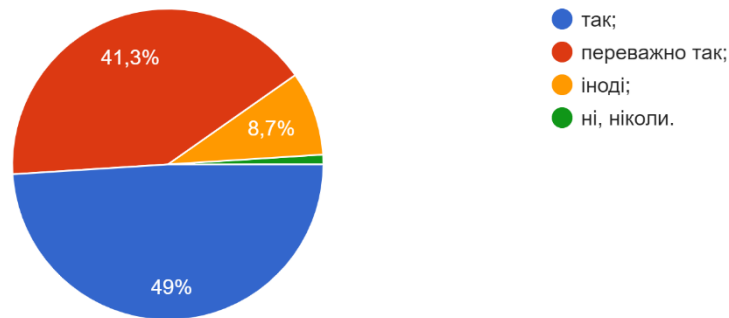
23. Наскільки вчителі справедливо оцінюють Ваші навчальні досягнення?

190 відповідей

Батьки учнів зазначили, що учителі справедливо оцінюють навчальні досягнення їх дитини: так-49%, переважно так – 41,3%, іноді – 8,7%.

5. Чи справедливо вчителі (на вашу думку) оцінюють навчальні досягнення Вашої дитини?
298 відповідей

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти.

2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти.

У школі проводиться внутрішній моніторинг результатів навчання здобувачів освіти (не менше ніж двічі упродовж навчального року з усіх предметів) інваріантної частини. Результати навчальних досягнень аналізуються на засіданнях педагогічної ради, методичних об'єднаннях.

Моніторингові дослідження, щодо системи оцінювання навчальних досягнень учнів, об'єктивності системи оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються у вигляді порівняльного аналізу результатів у початковій, базовій та старшій школі з підсумковим оцінюванням і є одним із чинників визначення надійності системи оцінювання навчальних досягнень учнів та вироблення пропозицій щодо вдосконалення форм і методів роботи для підвищення якісного показника навчальних досягнень.

Результати аналізу моніторингових досліджень розглядаються на засіданнях педагогічної ради, засіданнях методичних об'єднань, засіданнях атестаційної комісії педагогічних працівників.

За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, визначаються чинники впливу на отриманий результат, приймаються рішення щодо їх коригування.

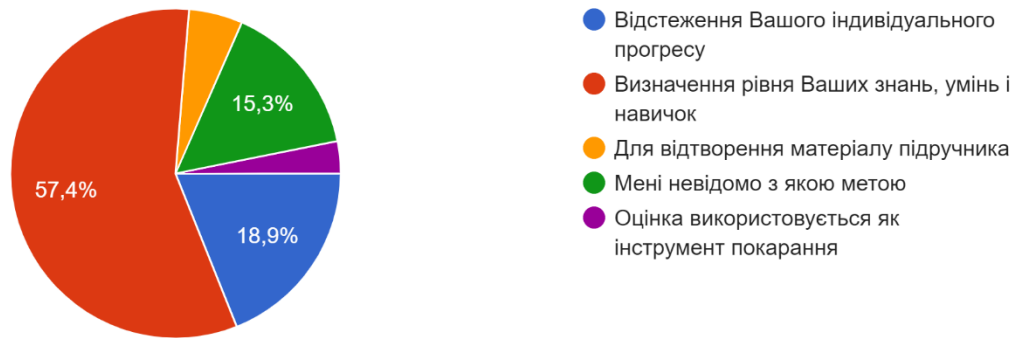
2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання.

Впроваджена система формувального оцінювання сприяє особистісному поступу здобувачів освіти. Більшість учителів використовують у своїй роботі формувальне оцінювання (згідно з опитуванням), відстежують особистісний поступ здобувачів освіти, формують у них позитивну самооцінку, відзначають досягнення, підтримують бажання навчатися, запобігають побоюванням помилитися. Для учнів з особливими освітніми потребами розробляються індивідуальні програми розвитку, реалізацію яких забезпечують команди психолого-педагогічного супроводу.

18,9% учнів зазначили, що результати оцінювання спрямовані на відстеження індивідуального прогресу у навчанні, 57,4% - визначення рівня знань, умінь і навичок. Але є й 15,3% учнів, які відповіли, що не знають з якою метою оцінюються навчальні досягнення.

27. У школі оцінюють Ваші навчальні досягнення з метою:

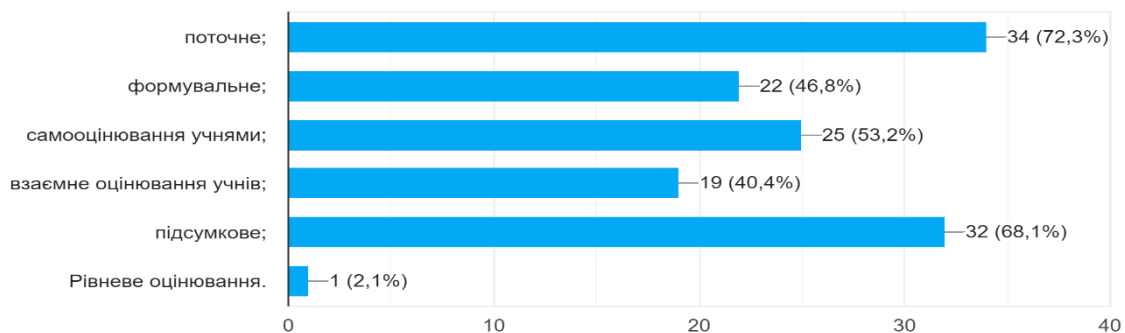
190 відповідей

46,8% педагогічних працівників відзначають, що вони для оцінювання здобувачів освіти використовують формувальне оцінювання.

8. Для оцінювання здобувачів освіти Ви використовуєте: (можна обрати кілька варіантів відповідей)

47 відповідей

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

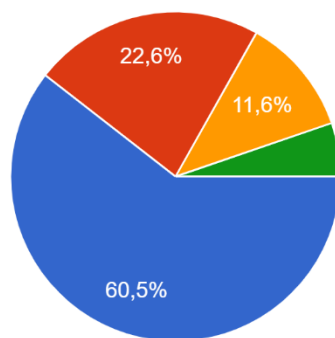
2.3.1. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання.

Колектив школи намагається сприяти формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання. Учні отримують можливість вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності, необхідну допомогу в різних формах (консультації, індивідуальні завдання, допомога у підготовці до участі в учнівських олімпіадах, науково-дослідницькій діяльності тощо).

Переважає більшість здобувачів освіти відповідально ставиться до процесу навчання. 60,5 % опитаних учнів відзначають, що вони відповідально ставляться до навчання, усвідомлюючи його важливість для подальшого життя.

30. Укажіть твердження, з яким Ви найбільше погоджуєтесь:

190 відповідей

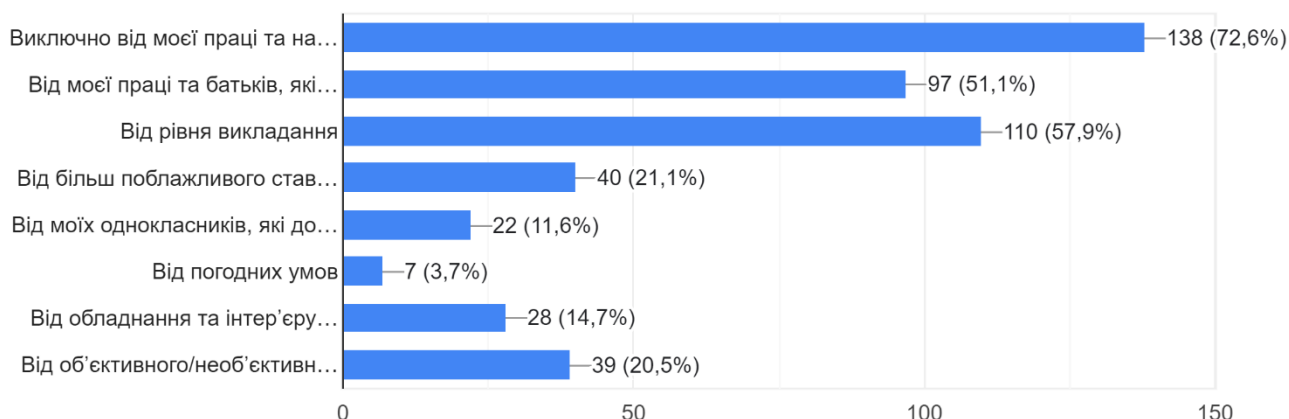

- Я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, моя школа ц...
- Я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, але школа ц...
- Освітній процес у моїй школі не сприяє відповідальному ставленню...
- Вважаю, що школа не готує випускника до життя, тому у мене ві...

72,6% здобувачів освіти відзначає, що їх результати навчання залежать виключно від їх праці та наполегливості.

Від кого (чого) залежать Ваші результати навчання? (Можна обрати кілька варіантів відповідей)

190 відповідей

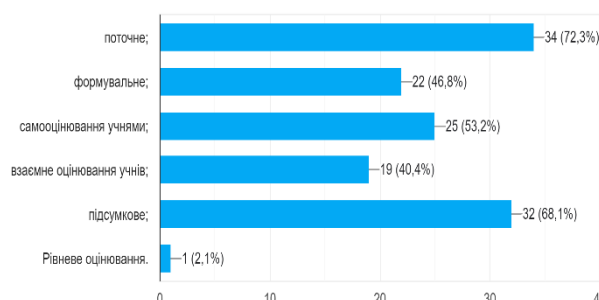
2.3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти

Учителі забезпечують розвиток в учнів уміння самооцінювання та самомотивації. Переважна більшість учителів організовують самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.

53,2% педагогічних працівників відзначають, що вони для оцінювання здобувачів освіти використовують самооцінювання учнями. 40,4% - взаємне оцінювання учнів.

8. Для оцінювання здобувачів освіти Ви використовуєте: (можна обрати кілька варіантів відповідей)

47 відповідей

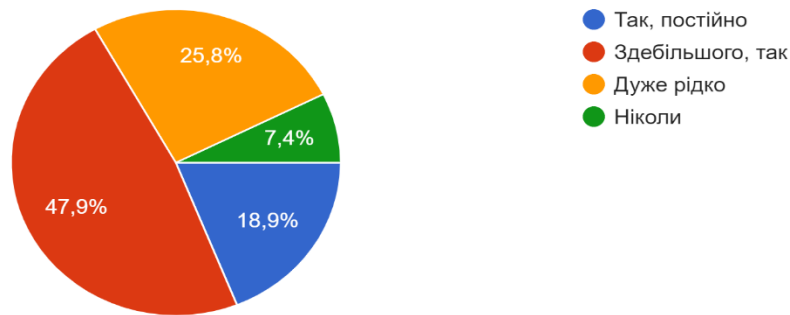

18,9% здобувачів освіти відзначають, що вони постійно

здійснюють самооцінювання результатів своєї роботи під час занять. 47,9%

25. Чи здійснюєте Ви самооцінювання результатів своєї роботи під час занять?

190 відповідей

здобувачів освіти відзначають, що вони здебільшого здійснюють самооцінювання результатів своєї роботи під час занять, 25,8% - дуже рідко.

Враховуючи опитування та роботу робочої групи й вивчення документації, щоб покращити критерій **«Система оцінювання здобувачів освіти»**, пропонуємо такі висновки:

1	Спланувати дієві, конкретні заходи щодо удосконалення системи оцінювання здобувачів освіти (майстер-класи, методичні навчання, тестування, обговорення, вивчення досвіду колег тощо).
2	На початку навчального року ознайомлювати з критеріями оцінювання учнів та забезпечити <u>системне ознайомлення</u> здобувачів освіти щодо критеріїв, правил та процедур оцінювання їхніх результатів навчання як в цілому, так і в розрізі окремих видів роботи зокрема.
3	Залучення здобувачів освіти до спільного розроблення критеріїв оцінювання навчальних досягнень.
4	Адаптувати та розмістити у кабінетах критерії оцінювання (стенди, папки, куточки з вільним доступом) у відповідності зі специфікою викладання предмета.
5	Впровадження елементів формульовального оцінювання у власній педагогічній діяльності для надання можливості учням відстежувати й самооцінювати власні результати та індивідуальний поступ.
6	Самоосвіта педагогів для підвищення рівня володіння педагогічними прийомами, що сприяють оволодінню ключовими компетентностями.
7	Удосконалення роботи зі здобувачами освіти, які мають прогалини в знаннях. Відслідковування індивідуального поступу кожного учня.
8	Практикувати більше мотиваційних і діяльнісних завдань на уроках з метою забезпечення компетентісно-орієнтованого спрямування уроків.
9	Оприлюднити критерії оцінювання шляхом розміщення на офіційних інтернет джерелах.

10	Створювати можливості вибору різнорівневих навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності.
11	Розширення можливостей використання ІКТ на уроці: від презентаційної демонстрації навчального матеріалу до моделювання процесів і явищ, контролю і перевірки знань.
12	Урізноманітнити структуру уроків, форми роботи та оцінювання, спрямувавши їх на формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, формування оптимального для кожної окремої дитини темпу засвоєння матеріалу та відстеження індивідуального поступу учнів.
13	Інформування батьків про те де можна ознайомитися з критеріями оцінювання учнів.